

О. В. Семенда,
к. е. н., доцент, доцент кафедри маркетингу, Уманський національний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6690-645X>
І. І. Корман,
к. е. н., доцент, доцент кафедри маркетингу, Уманський національний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1743-1213>

DOI: 10.32702/2306-6814.2026.2.184

РИНОК КАВИ В УКРАЇНІ: МАРКЕТИНГОВИЙ АНАЛІЗ

O. Semenda,
PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Marketing, Uman National University
I. Korman,
PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Marketing, Uman National University

THE COFFEE MARKET IN UKRAINE: MARKETING ANALYSIS

У статті здійснено комплексний маркетинговий аналіз ринку кави в Україні в умовах імпортої залежності, значної цінової волатильності та трансформації споживчих уподобань. Обґрунтовано актуальність дослідження з позицій розвитку внутрішньої переробки, формування кавової культури та адаптації бізнесу до воєнних викликів. Проаналізовано глобальні тенденції виробництва кави та їх вплив на український ринок, досліджено динаміку й структуру імпорту кавової сировини та готової продукції, розглянуто особливості ціноутворення в умовах критичного зростання світових цін та еволюцію споживчої поведінки. Визначено роль вітчизняної переробної інфраструктури у формуванні доданої вартості та конкурентних переваг національних виробників. Узагальнено результати SWOT-аналізу, що дозволило ідентифікувати ключові сильні та слабкі сторони галузі, можливості зростання споживання та загрози від зовнішніх факторів. Отримані результати мають практичну цінність для формування маркетингових стратегій та управлінських рішень учасників вітчизняної кавової індустрії.

The Ukrainian coffee market is experiencing intensive transformation driven by both global trends and specific internal challenges including full-scale war, economic instability, and unprecedented growth in global coffee prices. This research addresses the critical need for comprehensive marketing analysis to identify strategic development directions for the domestic coffee industry in crisis conditions. The relevance stems from Ukraine's complete dependence on coffee imports, making the national market vulnerable to external shocks, while simultaneously demonstrating remarkable growth in consumption that indicates the formation of sustainable coffee culture and changing consumer preferences. The development of domestic coffee roasting infrastructure, where 51% of imports consist of green beans for further processing, creates added value within the country and forms competitive advantages for national producers. The study employs a comprehensive methodological approach combining quantitative analysis of global production dynamics, import structure assessment, pricing mechanism evaluation, and strategic SWOT analysis to identify internal strengths and weaknesses alongside external opportunities and threats. The research systematically

analyzes data from international coffee organizations, Ukrainian customs statistics, market research agencies, and industry reports covering the period from 2020 to 2026 with forward-looking projections. Key findings reveal that global coffee production will reach a record 176.2-178.8 million bags in 2025/2026 marketing year, yet global stocks are declining to critically low levels of 20.1 million bags, the lowest in recent years. The analysis demonstrates that Ukrainian coffee imports recovered to 48.4 thousand tons in 2024 despite war conditions, though import costs surged 68% due to global price volatility. World coffee prices nearly tripled according to the International Coffee Organization index, with arabica futures increasing 84.2% in 2024 alone. This translated into domestic retail price growth, with average espresso prices rising from 15 UAH in 2017 to 41 UAH in 2025, representing 2.7-fold increase. The Ukrainian market is valued at 2.35 billion USD in 2025, with retail segment projected to grow at 7.4% CAGR through 2030, indicating substantial development potential despite current challenges. The SWOT analysis identifies critical import dependence as the primary vulnerability exacerbated by war risks and currency fluctuations, while highlighting enormous growth potential from increasing per capita consumption from current 1.5 kg toward European levels of 5–12 kg annually. The research delivers practical value for coffee industry participants by providing strategic recommendations for risk hedging, supply chain diversification, pricing strategy optimization, and consumer behavior adaptation. The findings enable companies to develop informed marketing strategies that account for both global coffee market dynamics and specific Ukrainian market conditions, supporting business sustainability and competitive positioning in volatile environment characterized by simultaneous growth opportunities and existential threats.

Ключові слова: ринок, кава, маркетинговий аналіз, імпорт, ціноутворення, SWOT-аналіз, споживча поведінка.

Key words: market, coffee, marketing analysis, imports, pricing, SWOT analysis, consumer behavior.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Ринок кави в Україні переживає період інтенсивної трансформації, зумовленої як глобальними тенденціями світового кавового ринку, так і специфічними внутрішніми викликами. У контексті повномасштабного російського вторгнення, економічної нестабільності та безпрецедентного зростання світових цін на каву, вітчизняна кавова індустрія потребує ґрунтовного маркетингового аналізу для визначення стратегічних напрямів розвитку.

Актуальність дослідження обумовлена кількома ключовими факторами. По-перше, Україна повністю залежить від імпорту кавової сировини, що робить національний ринок вразливим до зовнішніх потрясінь. По-друге, попри складні умови функціонування, український ринок кави демонструє високі темпи зростання споживання, що свідчить про формування сталої кавової культури та зміну споживчих преференцій. По-третє, розвиток вітчизняної інфраструктури обсмажування кави, де 51% імпорту становить зелене зерно для подальшої переробки, створює додану вартість всередині країни та формує конкурентні переваги національних виробників.

Науково-практична значущість дослідження полягає у необхідності формування цілісного розуміння механізмів функціонування українського ринку кави в кон-

тексті глобальних процесів, ідентифікації ключових факторів ціноутворення, оцінки конкурентного середовища та розробки стратегічних рекомендацій для учасників галузі. Особливої уваги потребує аналіз адаптаційних механізмів кавового бізнесу до воєнних умов, що може бути корисним для інших секторів економіки.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ, В ЯКИХ ЗАПОЧАТКОВАНО РОЗВ'ЯЗАННЯ ДАНОЇ ПРОБЛЕМИ

Проблематика ринку кави в Україні привертає увагу вітчизняних дослідників протягом останніх років, що зумовлено динамічним розвитком кавової індустрії та зростанням культури споживання кави в країні.

Фундаментальні дослідження стану ринку представлені у працях Зибаревої О. та Воронюк Т. [1], які проводили комплексний аналіз стану ринку кави в Україні та окреслили перспективи його розвитку. Автори дослідили структуру ринку, основні тенденції споживання та фактори, що впливають на його динаміку.

Конкурентні аспекти функціонування кавового ринку досліджує Воронюк Т. [2] у контексті застосування класичних конкурентних стратегій М. Портера у діяльності кав'ярень. Дослідниця аналізує механізми формування конкурентних переваг у цій сфері.

Маркетингову політику провідних гравців ринку детально розглядають Воробійов К. та Гуржій Н., [3] аналі-

Таблиця 1. Баланс світового ринку кави

Показник	2024 р.	2025/2026 (прогноз)	Зміна, млн мішків	Зміна, %
Загальне виробництво, млн мішків	169,1-174,4	176,2-178,8	+3,5-4,3	+2,5-4,2
Арабіка, млн мішків	98,9	97,0	-1,9	-1,7
Робуста, млн мішків	75,6	81,7	+6,1	+7,9
Світове споживання, млн мішків	171,4	173,9-174,9	+2,5-3,5	+1,5-2,0
Світові запаси на кінець сезону, млн мішків	21,8	20,1-22,8	-1,7-+1,0	-7,8-+4,6

Джерело: сформовано на основі [9—12].

зуючи стратегії просування, цінову політику, асортиментні рішення та комунікаційні інструменти основних операторів українського кавового ринку. У другій роботі ці ж автори зосереджуються на ідентифікації ключових тенденцій та перспектив розвитку ринку кави [4].

Глобальний контекст та потенціал ринку розкриває Россоха В. [5], порівнюючи український ринок кави зі світовими тенденціями та визначаючи потенціал зростання вітчизняної кавової індустрії у глобальному вимірі.

Сегментний аналіз кавових напоїв представлений у дослідженні Вітюк А. та Залевської А. [6], які деталізують структуру ринку кавових напоїв та аналізують різні категорії продукції.

Концептуальний підхід до еволюції кавової культури запропонований Церклевич В., Турчиняком М. та Польовою О., які застосували теорію "кавових хвиль" для аналізу трансформації українського кавового бізнесу [7].

Інноваційний вимір маркетингу на кавовому ринку досліджує Дубовий О., аналізуючи сучасні маркетингові інновації та цифрові технології просування [8].

Попри ґрунтовність представлених досліджень, залишаються недостатньо вивченими питання комплексного маркетингового аналізу в умовах сучасних викликів. Бракує досліджень, що враховують вплив повномасштабної війни на структуру та динаміку ринку, механізми ціноутворення в умовах критичного зростання світових цін, а також стратегічний аналіз можливостей та загроз розвитку галузі в середньостроковій перспективі.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є здійснення комплексного маркетингового аналізу ринку кави в Україні з урахуванням глобальних тенденцій світового виробництва та споживання, ідентифікація ключових факторів ціноутворення, а також розробка стратегічних рекомендацій для учасників вітчизняної кавової індустрії.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання: проаналізувати динаміку світового виробництва кави та визначити її вплив на український ринок; дослідити структуру та динаміку імпорту кави в Україну; виявити ключові фактори ціноутворен-

Таблиця 2. Прогноз виробництва кави основними країнами-виробниками у 2024—2026 рр., млн мішків

Країна	2024 р.	2025 р.	2025/2026 (прогноз)	Зміна 2025/2024, %	Основний вид кави
Бразилія	66,3	65,6	63,0-65,0	-1,1 / -4,9	80% арабіка, 20% робуста
В'єтнам	27,5	30,1	30,8	+9,5 / +12,0	95% робуста, 5% арабіка
Колумбія	12,5-12,8	13,6	13,8	+6,6 / +10,4	100% арабіка
Індонезія	8,2	10,9	11,2	+33,7 / +37,4	87% робуста, 13% арабіка
Ефіопія	8,6	8,6	11,6	0,0 / +34,9	100% арабіка
Гондурас	5,0	5,3	5,5-6,0	+6,0 / +10,0	переважно арабіка
Індія	6,1	6,0	6,2-6,5	-1,0 / +2,3	арабіка та робуста
Уганда	6,4	6,4	6,5-7,0	0,0 / +1,6	переважно робуста
Перу	4,0	4,0	4,2	0,0 / +5,0	70% високоякісна арабіка
Мексика	3,9	3,9	4,0	0,0 / +3,4	арабіка

Джерело: сформовано на основі [9, 10, 12, 13].

ня на українському ринку кави; провести SWOT-аналіз ринку для ідентифікації сильних і слабких сторін, можливостей та загроз.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Виробництво кави становить одну з найважливіших галузей світової аграрної економіки, охоплюючи понад 70 країн у тропічному кліматичному поясі. Для більшості країн-виробників кавове зерно є ключовим експортним товаром та основним джерелом валютних надходжень. Географічно основні регіони виробництва кави розподіляються наступним чином: Південна Америка (48%), Азія і Океанія (29%), Африка (11%) та Центральна Америка і Кариби (11%) [9].

Світове споживання кави продовжує зростати випереджаючими темпами порівняно з виробництвом, що може призвести до скорочення світових запасів на 7,8% та подальшого зростання цін на кавове зерно. Детальну динаміку ключових показників світового ринку кави наведено у таблиці 1.

За даними таблиці 1, світове виробництво кави у 2025/2026 МР зросте на 3,5—4,3 млн мішків порівняно з попереднім сезоном і становитиме 176,2—178,8 млн мішків (по 60 кг кожен), що еквівалентно приблизно 10,7 млн т., це рекордний показник за всю історію. Основними драйверами зростання визначено відновлення виробництва у В'єтнамі та Індонезії після несприятливих погодних умов попередніх років, а також рекордні врожаї в Ефіопії.

Водночас спостерігається суттєва диференціація у виробництві за видами кави. Виробництво арабіки прогнозовано скоротиться на 1,7% до 97,0 млн мішків через посуху та високі температури у ключових регіонах Бразилії (штати Мінас-Жерайс та Сан-Паулу), що негативно вплинуло на цвітіння та формування плодів. Натомість виробництво робусти збільшиться на 7,9% до 81,7 млн мішків, завдяки сприятливим погодним умовам у В'єтнамі, Індонезії та Бразилії.

Детальну структуру виробництва кави провідними країнами-експортерами представлено у таблиці 2.

Світова торгівля кавою характеризується високим рівнем експортної орієнтованості країн-виробників, адже понад 70% виробленої кави надходить на міжнародні ринки. Основними експортерами залишаються Бразилія, В'єтнам, Колумбія та Індонезія, які забезпечують близько 65% світового експорту кавових зерен. Водночас світове споживання кави демонструє стійке зростання, збільшившись до 171,4 млн мішків у 2024 р. прогнозом досягнення 173,9—174,9 млн мішків у 2025/2026 МР. Ключовими споживачами є розвинені країни Європи та Північної Америки, а також динамічно зростаючі ринки Азії. Детальну структуру світового експорту та споживання кави представлено у таблиці 3.

Глобальний експорт кавових зерен у 2025/2026 МР зросте на 42 тис. т до 7,3 млн т (122 млн мішків), оскільки приріст постачання з В'єтнаму, Ефіопії та Індонезії більш ніж компенсує скорочення у Бразилії та Колумбії. Найбільшими імпортерами залишаються Європейський Союз з 2,7 млн т (45 млн мішків), США — 1,4 млн т (23,3 млн мішків), Японія — 372 тис. т (6,2 млн мішків), росія — 228 тис. т (3,8 млн мішків) та Швейцарія — 210 тис. т (3,5 млн мішків).

Світове споживання кави продовжує зростати і за прогнозами досягне рекордних 173,9—174,9 млн мішків. У 2022–2024 рр. спостерігався дефіцит кави на світовому ринку, найбільший з яких був у 2022 р. (8,6 млн мішків). Проте 2025 р. стане одним із небагатьох років, коли виробництво кави перевищить споживання, що дозволить сформувати світовий запас кави приблизно на рівні 1,3—3,9 млн мішків.

На тлі зростаючого попиту та обмеженої пропозиції у попередні роки кінцеві світові запаси скорочуються п'ятий рік поспіль — до 20,1 млн мішків. Це найнижчий показник за останні роки, що створює ризики для цінової стабільності на ринку. Востаннє профіцит кави (у розмірі 0,9 млн мішків) формувався у 2021 р.

Протягом 2024—2025 рр. на світовому ринку кави спостерігалось значне зростання цін. За індексом Міжнародної організації кави (ICO), ціни за останні роки майже потроїлися. Наприкінці 2024 — на початку 2025 р. відзначалося особливо високе зростання цін на каву, зокрема в лютому 2025 р. кава подорожчала у річному вираженні вдвічі [11].

Україна не вирощує кавові дерева через несприятливі кліматичні умови, тому вітчизняний ринок кави на 100% залежить від імпорту сировини та готової продукції. Імпорт кави здійснюється у двох основних формах: необсмажена (зелена) кава для подальшої переробки на території України та готова обсмажена кава у фасованому вигляді. Безмитне ввезення зеленого кавового зерна стало одним із ключових драйверів роз-

Таблиця 3. Динаміка основних показників світового ринку кави у 2022—2026 рр., млн мішків

Показник	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2025 р.
Виробництво	168,0	168,2	169,1	176,2-178,8
Споживання	176,6	173,2	171,4	173,9-174,9
Баланс (дефіцит/профіцит)	-8,6	-5,0	-2,3	+1,3-+3,9
Експорт	121,5	123,8	121,0	122,0-124,0
Кінцеві запаси	26,5	23,2	21,8	20,1-22,8

Джерело: сформовано на основі [9, 12].

Таблиця 4. Динаміка імпорту кави в Україну

Період	Обсяг імпорту, тис. т	Вартість імпорту, млн. дол. США	Темп зростання обсягу, %	Середня ціна, дол. США/т
2015	29,7	-	базовий період	-
2020	48,4	166,1	+63% до 2015	3432
2023	44,8	-	-7,5% до 2020	-
2024	48,4	279,0	+8,2% до 2023	5764

Джерело: сформовано на основі [14, 17—19].

витку вітчизняної кавової індустрії, дозволивши компанії створити потужності з обсмажування кави всередині країни [14, 15].

Український ринок кави демонструє сталу тенденцію до зростання споживання. За даними 2024 р., кожен українець у середньому випиває близько 15 чашок кави на тиждень, що еквівалентно приблизно 1,5 кг кави на душу населення на рік, а за деякими оцінками — до 3 кг меленої кави. Хоча це значно нижче за європейські показники (італієць споживає 5,5 кг, швед або фін — 12,4 кг), динаміка споживання натуральної кави в Україні залишається найвищою в Європі [16].

Детальну динаміку обсягів та вартості імпорту кави в Україну наведено у таблиці 4.

За період 2015—2020 рр. імпорт кави в Україну зріс на 63%, досягнувши у 2020 р. рівня 48,4 тис. т на загальну суму 166,1 млн дол. США. Проте у 2023 р. на тлі повномасштабного російського вторгнення обсяги імпорту скоротилися до 44,8 тис. т. У 2024 р. спостерігалось відновлення імпорту до рівня 48,4 тис. т. на суму 279 млн дол. США, що свідчить про зростання на 8,2% порівняно з 2023 р.

Особливістю динаміки 2024 р. стало різноспрямоване зміщення обсягів та вартості імпорту. У першому півріччі 2024 р. Україна імпортувала 22,6 тис. т кави, що на 6,1% менше порівняно з аналогічним періодом 2023 р. (24,1 тис. т). Водночас витрати на закупівлі кави за півроку виросли на 36,9% до 173,403 млн дол. США проти 126,7 млн дол. США за аналогічний період попереднього року. Це свідчить про суттєве подорожчання імпортованої кави: середня ціна тони зросла з 5257 дол. США до 7666 дол. США, тобто на 45,8%.

Основними постачальниками кави в Україну є європейські країни, які імпортують зелені зерна з країн-виробників та доводять їх до товарної кондиції. У першому півріччі 2024 р. Польща залишалася найбільшим постачальником з часткою 16,6% (28,8 млн дол. США), постачаючи переважно обсмажену фасовану каву. Бразилія посідає друге місце (12,8%, 22,1 млн дол. США), експортуючи зелене зерно для переробки на українських підприємствах, а Німеччина — третє (12,5%, 21,6 млн

Таблиця 5. Характеристика українського ринку кави за даними Statista, 2025 р.

Показник	At-home (роздріб)	Out-of-home (HoReCa)	Разом
Дохід, млн. дол. США (2025)	870,8	1480,0	2350,8
Прогноз річного приросту (CAGR 2025-2030), %	7,4	-	-
Обсяг, млн кг (2025)	60,8	8,2	68,9
Прогноз зростання обсягу (2026), %	1,4	-	-
Середній дохід на душу населення, дол.	22,3	-	-
Середній обсяг на душу населення, кг	1,6	-	-

Джерело: сформовано на основі [20].

Таблиця 6. Динаміка світових біржових цін на каву у 2022—2026 рр.

Дата	Ціна, центів/фунт	Ціна, USD/кг	Ціна, EUR/кг	Ціна, грн/кг	Зміна до попереднього періоду, %
31.12.2022	168,90	3,722	3,517	137,38	базовий період
31.12.2023	174,25	3,841	3,477	141,70	+3,2%
31.12.2024	321,00	7,077	6,763	260,99	+84,2%
31.12.2025	348,65	7,688	6,581	326,94	+8,6%
31.12.2026*	348,45	7,682	6,578	326,97	-0,1%

*станом на 07.01.2026.

Джерело: сформовано на основі [24].

дол. США) як європейський хаб переробки кави. До ТОП-5 країн-експортерів історично також входили В'єтнам та Індія, разом провідні постачальники забезпечували 57,3% імпортової кави.

Важливою особливістю є зникнення російської кави з українського ринку: якщо у 2013 р. росія була найбільшим постачальником (18,4%), то з 2022 р. Україна повністю відмовилася від російських поставок. Близько 51% кави імпортується в несмаженому вигляді і переробляється на території України, що свідчить про розвиток вітчизняної індустрії та наявність обсмажувальних потужностей. Частка натуральної обсмаженої кави перевищила 35% і продовжує зростати через попит на преміальні сорти та розвиток культури споживання якісної кави.

Український ринок кави характеризується двосегментною структурою споживання: роздрібний сегмент (at-home) та сегмент позадомашнього споживання через заклади HoReCa (out-of-home). Детальну характеристику структури та параметрів українського ринку кави наведено у таблиці 5.

За даними аналітичної компанії Statista, український ринок кави у 2025 р. оцінюється у 2,35 млрд. дол. США, з яких 870,8 млн дол. США припадає на роздрібну

торгівлю (at-home), а 1,48 млрд — на сегмент HoReCa (out-of-home). Прогнозується, що роздрібний ринок зростатиме з темпом 7,4% щорічно у період 2025—2030 рр., що свідчить про високий потенціал розвитку галузі.

Обсяг споживання кави в Україні у 2025 р. очікується на рівні 68,9 млн кг, з яких 60,8 млн кг (88,2%) припадає на домашнє споживання, а 8,16 млн кг (11,8%) — на споживання в закладах громадського харчування. Середній обсяг споживання на душу населення становить 1,56 кг на рік для домашнього сегменту.

Структура українського ринку кави за типами продукції включає обсмажену каву (зернова та мелена) та розчинну каву. Хоча українці все ще віддають перевагу розчинній каві, попит на зернову каву зростає дуже динамічно, і його темп є найвищим в Європі. Цьому сприяє зростання культури споживання кави та відкриття нових кав'ярень, особливо в сегменті specialty coffee.

Зростання цін на каву на локальному ринку спостерігається від початку повномасштабного вторгнення у 2022 р. і ймовірно, тенденція продовжиться через подорожчання на світових ринках [21].

Станом на грудень 2025 р. середня ціна чашки еспreso в Україні становила 41 грн, що на 17% більше порівняно з попереднім роком. Найдорожче еспreso подавали на Львівщині (47 грн за чашку), а найдешевше — на Хмельниччині. Найбільший річний приріст вартості кави (+26%) зафіксували на Сумщині [22].

За прогнозами експертів, при збереженні відносно стабільності воєнної ситуації зростання вартості кави для українських споживачів на початку 2026 р. не повинно перевищити 10%. Проте обсмажувальники відчують подорожчання вже з початку січня, а до лютого 2026 р. ціни для споживачів можуть стати аномально високими: чашка еспreso, яка наприкінці 2025 р. коштувала близько 40—45 грн, може подорожчати до 70 грн [23].

Ринок кави в Україні цілком залежить від імпорту й глобальної ситуації в галузі, а також зазнає значних воєнних ризиків. Українські компанії-імпортери працюють в умовах надзвичайно високих ризиків, що призводить до додаткових витрат на страхування, зберігання та логістику. Незважаючи на повномасштабне російське вторгнення, український ринок кави продовжує розвиватися. Власники кавового бізнесу коригують бізнес-моделі, розвивають незвичні для них напрями та опановують нові формати роботи.

Ціноутворення на українському ринку кави значною мірою залежить від динаміки світових біржових котирувань, оскільки Україна не виробляє власну каву і повністю залежить від імпорту. Світові ціни на каву формуються на основних товарних біржах, зокрема New York Intercontinental Exchange (ICE) для арабіки та лондонській біржі для робусти.

Світові біржові ціни на каву демонструють значну волатильність та формуються під впливом кліматичних умов у країнах-виробниках, глобальних логістичних викликів та співвідношення попиту і пропозиції. Детальну динаміку світових біржових цін на каву у різних валютах представлено у таблиці 6.

За даними порталу Minfin, станом на 7 січня 2026 р. світові біржові ціни на каву становлять 348,45 центів

Таблиця 7. Індекс Еспreso: середня ціна чашки еспreso в Україні, 2017—2025 рр.

Рік	Середня вартість еспreso, грн	Зміна до попереднього року, грн	Зміна до попереднього року, %	Індекс до 2017 року, %
2017	15	базовий рік	базовий рік	100,0
2018	16	+1	+6,7	106,7
2019	17	+1	+6,3	113,3
2020	19	+2	+11,8	126,7
2021	21	+2	+10,5	140,0
2022	25	+4	+19,0	166,7
2023	29	+4	+16,0	193,3
2024	35	+6	+20,7	233,3
2025	41	+6	+17,1	273,3

Джерело: сформовано на основі [25].

Таблиця 8. SWOT-аналіз ринку кави в Україні

за фунт, що еквівалентно 7,682 дол. за кілограм або 326,97 грн за кілограм. Для визначення ваги кави на біржах використовується фунт (Lb) — традиційна вагова одиниця, яка дорівнює 0,45359237 кг, при цьому вартість кави традиційно визначається у центах за 1 фунт.

Аналіз динаміки світових цін на каву за останні чотири роки демонструє суттєве подорожчання сировини. Найбільше зростання спостерігалось у 2024 р., коли ціни підскочили на 84,2% порівняно з 2023 р. — з 3,841 дол. до 7,077 дол. за кілограм. У 2025 р. зростання продовжилося, але вже більш помірними темпами (+8,6%), досягнувши рівня 7,688 дол. за кілограм.

Роздрібні ціни на каву в Україні зазнали значних змін протягом останніх років, детальну динаміку роздрібних цін на еспресо в Україні представлено у таблиці 7.

Індекс Еспресо — економічний показник, який використовується для вимірювання вартості стандартної порції еспресо в різних містах і є корисним для порівняння рівня цін і вартості життя. За даними Опендатабот, середня ціна чашки еспресо в Україні у грудні 2025 р. склала 41 грн, що на 17,1% більше порівняно з груднем 2024 р. (35 грн).

Аналіз динаміки Індексу Еспресо за період 2017 — 2025 рр. демонструє стійку тенденцію до зростання цін. За дев'ять років середня ціна еспресо зросла з 15 грн до 41 грн, тобто у 2,7 рази або на 173,3%. Особливо інтенсивне подорожчання спостерігалось у період повномасштабної війни: з 2022 р. еспресо подорожчало майже у 2 рази — з 25 грн до 41 грн.

Важливо зауважити, що еспресо є основною складовою кожного кавового напою, тому його вартість напряма впливає на ціну будь-якого напою в кав'ярні. Це робить Індекс Еспресо репрезентативним показником цінової кон'юнктури всього ринку кавових напоїв у сегменті HoReCa.

Комплексна оцінка стану та перспектив розвитку українського ринку кави потребує систематизованого аналізу внутрішніх можливостей і обмежень галузі у контексті зовнішнього середовища. SWOT-аналіз дозволяє ідентифікувати ключові фактори, що визначають конкурентоспроможність вітчизняної кавової індустрії, та сформулювати стратегічні орієнтири її розвитку. Детальний SWOT-аналіз ринку кави в Україні представлено у таблиці 8.

Аналіз українського ринку кави свідчить про його динамічний розвиток навіть в умовах воєнного стану. Використовуючи розвинену інфраструктуру обсмажування та зростаючу кавову культуру, українські вироб-

СИЛЬНІ СТОРОНИ (Strengths)	СЛАБКІ СТОРОНИ (Weaknesses)
— динамічне зростання попиту на каву — розвинена інфраструктура обсмажування кави — активний розвиток кавової культури та спеціалізованих кав'ярень — формування власних національних брендів — безмитне ввезення зеленої кави — високий професіоналізм бариста та розвиток кавової освіти — наявність потужностей для виробництва розчинної кави — зростання онлайн-продажів кави	— повна залежність від імпорту сировини — низький рівень споживання на душу населення — домінування розчинної кави в структурі споживання — висока чутливість споживачів до цінових коливань — обмежена впізнаваність українських брендів порівняно з міжнародними — високі логістичні витрати через воєнний стан — недостатня диверсифікація каналів постачання — залежність від коливань валютного курсу
МОЖЛИВОСТІ (Opportunities)	ЗАГРОЗИ (Threats)
— потенціал зростання споживання до європейського рівня — інтеграція до ЄС та доступ до європейських ринків — зростання середнього класу та купівельної спроможності в перспективі — розвиток офісного споживання та кавових корнерів — диверсифікація форматів (кав'ярні, drive-through, food trucks) — розвиток власного експорту переробленої кави в майбутньому — співпраця з міжнародними кавовими брендами — впровадження інновацій (капсульна кава, RTD-напої) — розвиток культури споживання якісної кави через освіту споживачів — зростання попиту на органічну та сертифіковану каву	— продовження повномасштабної війни та пов'язані з нею ризики — волатильність світових цін на каву — порушення логістичних ланцюгів постачання — девальвація гривні та подорожчання імпорту — зростання витрат на електроенергію для обсмажування — кліматичні зміни в країнах-виробниках кави — посилення конкуренції з боку міжнародних мереж — економічна нестабільність та зниження купівельної спроможності — можливі митні обмеження або зміна податкової політики — залежність від обмеженої кількості постачальників

ники можуть активно нарощувати виробництво якісної кави для внутрішнього ринку та потенційного експорту. Динамічне зростання попиту в поєднанні з величезним потенціалом збільшення споживання створює сприятливі умови для масштабування бізнесу.

Низький поточний рівень споживання слід розглядати як можливість для зростання через освітні програми та популяризацію кавової культури. Залежність від імпорту можна компенсувати диверсифікацією постачальників та розвитком довгострокових партнерських відносин з виробниками.

Розвинена місцева переробка дозволяє частково захиститися від волатильності світових цін через створення доданої вартості всередині країни. Національні бренди можуть конкурувати з міжнародними через акцент на локальній ідентичності та якості.

Найбільш вразливою є залежність від імпорту в умовах воєнних ризиків та валютної нестабільності. Необхідні страхові механізми, створення стратегічних запасів та хеджування валютних ризиків.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Український ринок кави демонструє парадоксальну стійкість в умовах повномасштабної війни, зберігаючи тенденцію до зростання споживання навіть за несприятливих економічних обставин. Імпорт кави у 2024 р. відновився до рівня 48,4 тис. т, що свідчить про високу

адаптивність вітчизняної кавової індустрії та сформовану культуру споживання.

Критичне зростання світових біржових цін на каву (на 84,2% у 2024 р.) стало визначальним фактором ціноутворення на українському ринку. Середня ціна чашки еспресо зросла з 15 грн у 2017 р. до 41 грн у 2025 р., що становить подорожчання у 2,7 рази. Прогнозоване зростання цін до 70 грн за чашку на початку 2026 р. може призвести до трансформації споживчої поведінки та зміщення попиту у бік більш доступних сегментів.

Структурні зміни у світовому виробництві кави, зокрема скорочення виробництва арабіки на 1,7% та зростання робусти на 7,9%, формують нові виклики для українських імпортерів щодо диверсифікації постачань та забезпечення якості продукції. Рекордне світове виробництво 176,2—178,8 млн мішків у 2025/2026 МР може частково стабілізувати цінову кон'юнктуру, проте кінцеві запаси на рівні 20,1 млн мішків залишаються критично низькими.

Розвинена вітчизняна інфраструктура обсмажування кави, де 51% імпорту становить зелене зерно, створює конкурентні переваги через формування доданої вартості всередині країни. Це дозволяє частково компенсувати волатильність світових цін та розвивати національні бренди, здатні конкурувати з міжнародними гравцями.

SWOT-аналіз ідентифікував залежність українського ринку від імпорту як основну вразливість, що посилюється воєнними ризиками та валютними коливаннями. Водночас величезний потенціал зростання споживання (з 1,5 кг до європейського рівня 5—12 кг на душу населення) та формування сталої кавової культури створюють стратегічні можливості для розвитку галузі.

Перспективи подальших досліджень полягають у декількох напрямках, необхідний поглиблений аналіз трансформації споживчої поведінки в умовах різкого зростання цін, включаючи сегментацію споживачів за ціновою чутливістю та дослідження механізмів переключення між сегментами ринку; потребує вивчення ефективності різних стратегій адаптації кавового бізнесу до воєнних умов, включаючи інструменти хеджування ризиків, оптимізацію логістичних ланцюгів та формування стратегічних запасів; актуальним є дослідження потенціалу експорту української переробленої кави на європейські ринки в контексті євроінтеграційних процесів; доцільним є аналіз впливу цифровізації кавового бізнесу на конкурентоспроможність вітчизняних операторів, включаючи онлайн-канали продажів, програми лояльності та інструменти маркетингової комунікації.

Література:

1. Зибарева О. В., Воронюк Т. А. Ринок кави в Україні: поточний стан та перспективи розвитку. Економічний форум. 2018. № 1. С. 25—30. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2018_1_5
2. Воронюк Т. А. Застосування конкурентних стратегій М. Портера у діяльності кав'ярень. Інноваційна економіка. 2020. № 7—8. С. 63—67. URL: <https://inneco.org/index.php/inneco.ua/article/view/315>
3. Воробйов К., Гуржій Н. Маркетингова політика основних гравців ринку кави України. Економічний простір. 2022. № 182. С. 44—50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/182-6>

4. Воробйов К., Гуржій Н. Ринок кави в Україні: тенденції та перспективи. Економіка та суспільство. 2022. Вип. 40. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-67>

5. Россоха В. Потенціал ринку кави в Україні та світі. Економіка та суспільство. 2024. Вип. 65. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-44>

6. Вітюк А., Залевська А. Аналіз розвитку ринку кавових напоїв в Україні. Innovation and Sustainability. 2023. № 4. С. 72—80. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2023.4.72.80>

7. Церклевич В., Турчиняк М., Польова О. Теорія "кавових хвиль" і тренди розвитку кавового бізнесу в Україні. Innovations and Technologies in the Service Sphere and Food Industry. 2024. № 4 (14). С. 35—42. DOI: [https://doi.org/10.32782/2708-4949.4\(14\).2024.6](https://doi.org/10.32782/2708-4949.4(14).2024.6)

8. Дубовий О. Маркетинг інновацій у розрізі сучасного кавового ринку. Економіка та суспільство. 2025. Вип. 78. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-159>

9. Прогноз світового виробництва кави у 2025 році. Gemini. 2025. URL: <https://gemini.ua/prognoz-svitovogo-virobnictva-kavi-u-2025-roci/>

10. Мінсільгосп США спрогнозував рекорд у світовому виробництві кави. UkrAgroConsult. 2025. URL: <https://ukragroconsult.com/news/minsily-gosp-ssha-sprognozuvav-rekord-u-svitovomu-vyrobnyctvi-kavy/>

11. Світове виробництво кави у 2025/2026 сезони буде рекордним — майже 180 млн мішків. BIN.ua. 2025. URL: <https://bin.ua/news/economics/aic/336502-svitove-virobnictvo-kavi-u-20252026-sezoni-bude.html>

12. Глобальне виробництво кави у 2025/2026 МР зросте на 3,5 млн мішків. Агро Перспектива. 2026. URL: <https://agroperspectiva.com/ru/news/198648>

13. Халаєвська В. Світова індустрія кави: рейтинг найбільших країн, у яких вирощують зерна. CoffeeOK. 2026. URL: <https://blog.coffeeok.com.ua/uk/virobnictvo-kavi-u-sviti-rejting-krayin-lideriv/>

14. Україна у I півріччі скоротила імпорту кави на 6,1%, чаю на 22,9%. Interfax-Україна. 2025. URL: <https://interfax.com.ua/news/economic/1091226.html>

15. Огляд ринку кави в Україні 2024 рік. BMG. 2024. URL: <https://bmg-ua.com/review/coffee-market-in-ukraine/>

16. Український ринок кави: спеціальний звіт. Pro-Consulting. 2020. URL: <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/ukrainskij-rynok-kofe-specialnyj-otchet>

17. Україна збільшила імпорту кави. AgroNews. 2024. URL: <https://agronews.ua/news/ukrayina-zbilshyla-import-kavy/>

18. Україна у 2024 збільшила імпорту кави до 48,4 тис тонн. Агро Перспектива. 2025. URL: <https://www.agroperspectiva.com/ru/news/194952>

19. Імпорту кави до України зріс на 63% за 5 років. Agravery. 2021. URL: <https://agravery.com/uk/posts/show/import-kavi-do-ukraini-zris-na-63-za-5-rokiv>

20. Coffee — Ukraine. Statista Market Forecast. 2025. URL: <https://www.statista.com/outlook/cmo/hot-drinks/coffee/ukraine>

21. Мурдза Я. Запаси скоротилися, а ціна зростатиме: чого чекати від вартості кави у 2026 році. Агро 24

TB. 2026. URL: https://24tv.ua/agro24/kava-ukrayini-yak-tsina-zrostatime-2026-rotsi_n2983070

22. Індекс Еспресо: на 17% подорожчала чашка кави за рік. Де найдорожча кави в Україні? Опендatabot. 2025. URL: <https://opendatabot.ua/analytics/espresso-index-2025>

23. Кава в Україні може суттєво здорожчати. Konkurent. 2024. URL: <https://konkurent.ua/publication/130939/kava-mozhe-podorozhchati-v-polovinu/>

24. Світові ціни на каву. Minfin.com.ua. 2026. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/markets/commodities/coffee/>

25. Індекс Еспресо. Опендatabot. 2026. URL: <https://opendatabot.ua/open/espresso-index>

References:

1. Zybarena, O.V. and Voroniuk, T.A. (2018), "Coffee market in Ukraine: current status and prospects for development", *Ekonomichnyi forum*, vol. 1, pp. 25—30, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2018_1_5 (Accessed 7 January 2026).

2. Voroniuk, T.A. (2020), "Application of M. Porter's competitive strategies in the activities of coffee houses", *Innovatsiina ekonomika*, vol. 7—8, pp. 63—67, available at: <https://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/315> (Accessed 7 January 2026).

3. Vorobyov, K. and Hurzhii, N. (2022), "Marketing policy of the major players of the coffee market of Ukraine", *Ekonomichnyi prostir*, vol. 182, pp. 44—50. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/182-6>.

4. Vorobyov, K. and Hurzhii, N. (2022), "Coffee market in Ukraine: trends and prospects", *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 40. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-67>.

5. Rossokha, V. (2024), "Potential of the coffee market in Ukraine and the world", *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 65. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-44>.

6. Vitiuk, A. and Zalievska, A. (2023), "Analysis of the development of the coffee beverages market in Ukraine", *Innovation and Sustainability*, vol. 4, pp. 72—80. <https://doi.org/10.31649/ins.2023.4.72.80>.

7. Tserklevych, V. Turchyniak, M. and Polova, O. (2024), "Theory of "coffee waves" and development trends of the coffee business in Ukraine", *Innovations and Technologies in the Service Sphere and Food Industry*, vol. 4 (14), pp. 35—42. [https://doi.org/10.32782/2708-4949.4\(14\).2024.6](https://doi.org/10.32782/2708-4949.4(14).2024.6).

8. Dubovyi, O. (2025), "Innovation marketing in the scope of the modern coffee market", *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 78. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-159>.

9. Gemini (2025), "Forecast of global coffee production in 2025", available at: <https://gemini.ua/prognoz-svitovogo-virobnictva-kavi-u-2025-roci/> (Accessed 7 January 2026).

10. UkrAgroConsult (2025), "US Ministry of Agriculture forecasts record in global coffee production", available at: <https://ukragroconsult.com/news/minsilygosp-ssha-sprognozuvav-rekord-u-svitovomu-vyrobnycztvi-kavy/> (Accessed 7 January 2026).

11. BIN.ua (2025), "Global coffee production in the 2025/2026 season will be record — almost 180 million bags", available at: <https://bin.ua/news/economics/aic/336502-svitove-virobnictvo-kavi-u-20252026-sezonibude.html> (Accessed 7 January 2026).

12. Ahro Perspektyva (2026), "Global coffee production in 2025/2026 MY will increase by 3.5 million bags", available at: <https://agroperspektiva.com/ru/news/198648> (Accessed 7 January 2026).

13. Khalaievska, V. (2026), "Global coffee industry: ranking of the largest countries that grow beans", *CoffeeOK*, available at: <https://blog.coffeeok.com.ua/uk/virobnictvo-kavi-u-sviti-rejting-krayin-lideriv/> (Accessed 7 January 2026).

14. Interfax-Ukraine (2025), "Ukraine reduced coffee imports by 6.1% and tea by 22.9% in the first half of the year", available at: <https://interfax.com.ua/news/economic/1091226.html> (Accessed 7 January 2026).

15. BMG (2024), "Review of the coffee market in Ukraine 2024", available at: <https://bmg-ua.com/review/coffee-market-in-ukraine/> (Accessed 7 January 2026).

16. Pro-Consulting (2020), "Ukrainian coffee market: special report", available at: <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/ukrainskij-rynok-kofe-specialnyj-otchet> (Accessed 7 January 2026).

17. AgroNews (2024), "Ukraine increased coffee imports", available at: <https://agronews.ua/news/ukrayina-zbilshyla-import-kavy/> (Accessed 7 January 2026).

18. Ahro Perspektyva (2025), "Ukraine increased coffee imports to 48.4 thousand tons in 2024", available at: <https://www.agroperspektiva.com/ru/news/194952> (Accessed 7 January 2026).

19. Agravery (2021), "Coffee imports to Ukraine increased by 63% over 5 years", available at: <https://agravery.com/uk/posts/show/import-kavi-do-ukraini-zris-na-63-za-5-rokiv> (Accessed 7 January 2026).

20. Statista Market Forecast (2025), "Coffee — Ukraine", available at: <https://www.statista.com/outlook/cmo/hot-drinks/coffee/ukraine> (Accessed 7 January 2026).

21. Murdza, Ya. (2026), "Stocks have decreased, and the price will increase: what to expect from the cost of coffee in 2026", *Ahro 24 TV*, available at: https://24tv.ua/agro24/kava-ukrayini-yak-tsina-zrostatime-2026-rotsi_n2983070 (Accessed 7 January 2026).

22. Opendatabot (2025), "Espresso Index: a cup of coffee has risen in price by 17% per year. Where is the most expensive coffee in Ukraine?", available at: <https://opendatabot.ua/analytics/espresso-index-2025> (Accessed 7 January 2026).

23. Konkurent (2024), "Coffee in Ukraine may become significantly more expensive", available at: <https://konkurent.ua/publication/130939/kava-mozhe-podorozhchati-v-polovinu/> (Accessed 7 January 2026).

24. Minfin.com.ua (2026), "Global coffee prices", available at: <https://index.minfin.com.ua/ua/markets/commodities/coffee/> (Accessed 7 January 2026).

25. Opendatabot (2026), "Espresso Index", available at: <https://opendatabot.ua/open/espresso-index> (Accessed 7 January 2026).

Стаття надійшла до редакції 08.01.2026 р.